

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ВК 3. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВА ТА ПРОЦЕС: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ТА АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ

Спеціальність	081 Право
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Курс / семестр вивчення	1/ 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 32 год.
	Практичні, семінарські заняття – 16 год.
	Самостійна робота - 72 год.
Вид індивідуального завдання	підготовка тез
Форма підсумкового контролю	залік
Кафедра (назва, № кабінету, контактний телефон, e-mail)	Кафедра публічного та приватного права
Викладач /і:	Солонько Михайло Федорович, к. ю. н.
Контактна інформація викладача/ів:	E-mail: kaf-pravo@suem.edu.ua тел. 0985955794
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком Дистанційні: електронна пошта, групи у Вайбері, Телеграмі
Анотація навчальної дисципліни:	
Навчальна дисципліна «Цивільне право та процес: теорія і практика та актуальні питання» полягає у наданні здобувачам вищої освіти комплексу необхідних знань, що стосуються актуальних питань цивільного права та процесу.	
Мета і завдання навчальної дисципліни:	
Метою курсу є: засвоєння основних засад цивільно-правового регулювання майнових та особистих немайнових відносин, які охоплюють надзвичайно широке коло учасників та є одними із найбільш розповсюджених правовідносин, а також формування знань про правове регулювання порядку здійснення правосуддя у цивільних справах та основних умінь по застосуванню цивільного процесуального законодавства. Мета орієнтована на такі завдання: оволодіння теоретико-прикладними знаннями з питань цивільного права та процесу; формування у студентів комплексного уявлення про основні цілі, завдання та ключові напрямки сучасної цивілістики, закріплення вмінь і навичок самостійного пошуку шляхів їх вирішення цивільно-процесуальної проблематики.	
Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:	
ЗК 1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	

ЗК 2.Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 4.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

СК 5.Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК 7.Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК 9.Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК 17.Уміння самостійної підготовки та подання процесуальних документів в різних галузях права, пошуку інформації, її узагальнення та виявлення зв'язку судової практики з теорією права.

СК 19.Навички консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання:

РН 1.Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН 2.Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

РН 4.Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

РН 9.Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

РН 11.Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

РН 13.Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

РН 20. Виявляти випадки порушення вимог верховенства права та чинного законодавства.

Очікувані результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

ОРН 1.Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин;

ОРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;

ОРН 3.Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;

ОРН 4.Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Проблемні питання цивільного законодавства

Цивільне законодавство. Акти цивільного законодавства, їх система. Цивільний кодекс України як основа цивільного законодавства. Дія актів цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб. Співвідношення загального і спеціального законодавства. Аналогія закону і аналогія права. Правове значення судової практики, роз'яснень вищих судових інстанцій та норм моралі.

Тема 2. Правочини в сучасному цивільному праві

Поняття і види правочинів. Чинність правочину. Поняття та ознаки недійсних правочинів та їх види. Порядок та правові наслідки визнання правочину недійсним. Умовні правочини. Тлумачення змісту правочину. Правочини односторонні, двосторонні та

багатосторонні. Оплатні та безоплатні правочини. Консенсуальні та реальні правочини. Каузальні та абстрактні правочини. Еквівалентні та алеаторні правочини.

Тема 3. Актуальні питання місця строкам та термінам у цивільному праві. Позовна давність

Поняття строку та терміну, їх значення та види. Поняття, сутність та значення позовної давності. Види позовної давності. Місце строків (термінів) у системі юридичних фактів цивільного права. Обчислення строків. Загальна та спеціальна позовна давність. Обчислення та перебіг позовної давності. Наслідки спливу позовної давності.

Тема 4. Сучасні питання цивільно-правової характеристики власності

Поняття права власності та його зміст. Підстави набуття права власності. Здійснення права власності. Право власності на землю (земельну ділянку). Право власності на житло. Припинення права власності. Суб'єкти та об'єкти права власності. Право власності Українського народу. Право приватної власності. Право державної власності. Право комунальної власності. Порядок та межі здійснення права власності. Тягар утримання майна. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна.

Тема 5. Актуальні питання захисту права власності в сучасних умовах

Поняття та види захисту права власності. Речово-правові способи захисту права власності та їх види. Зобов'язально-правові та інші способи захисту права власності. Позов про визнання права власності. Позов про виключення майна з опису або звільнення з-під арешту. Витребування майна власника із чужого незаконного володіння (віндикаційний позов). Захист прав власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння (негативний позов). Відшкодування шкоди, заподіяної речам власника. Визнання права власності. Недійсність актів, що порушують право власності.

Тема 6. Актуальні питання вчення про спадкування

Спадкове право та його місце в системі цивільного права. Поняття та види спадкування. Спадщина, її склад. Об'єкти, які не входять до складу спадщини. Підстави для відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Усунення від права на спадкування. Спадкування за заповітом як вид спадкування. Поняття заповіту. Види заповітів. Право на заповіт, його суб'єкти. Свобода заповіту. Умови спадкування за законом. Черговість спадкування за законом, зміна такої черговості. Спадкування за правом представлення. Розміри часток у спадщині при спадкуванні за законом. Загальний порядок прийняття спадщини. Особливості прийняття спадщини окремими категоріями спадкоємців. Поняття та ознаки спадкового договору.

Тема 7. Сучасні аспекти цивільної юрисдикції

Предметна та суб'єктна юрисдикція. Справи, що відносяться до юрисдикції загальних судів. Інстанційна юрисдикція. Суд першої інстанції. Суд апеляційної інстанції. Суд касаційної інстанції. Територіальна юрисдикція (підсудність). Підсудність справ, у яких однією зі сторін є суд або суддя. Підсудність справ за місцем проживання або місцезнаходженням відповідача. Підсудність справ за вибором позивача. Виключна підсудність. Передача справи з одного суду до іншого.

Тема 8. Сучасні аспекти позовного провадження

Право на судовий захист. Поняття і сутність позовного провадження. Письмові заяви учасників. Заяви по суті. Заяви з процесуальних питань. Поняття позову та його елементи. Види позовів. Забезпечення позову. Способи забезпечення позову. Розгляд заяви про забезпечення позову. Відкриття провадження у справі. Пред'явлення позову. Позовна заява

та її реквізити. Об'єднання та роз'єднання кількох позовних вимог. Підготовче провадження. Підготовче засідання. Подання відзиву, відповіді на відзив та заперечення. Врегулювання спору за участю судді. Підстави, порядок, строки. Мирова угода. Зміна позову. Відмова від позову. Визнання позову. Розгляд справи по суті. Судове засідання, порядок його проведення. Закриття і зупинення провадження у справі. Залишення позову без розгляду. Судові рішення. Види судових рішень. Питання, які вирішує суд під час ухвалення рішення. Зміст рішення. Проголошення рішення. Розгляд справ у порядку спрощеного провадження. Заочний розгляд справи. Умови проведення та порядок заочного розгляду справи. Заочне рішення. Заява про перегляд заочного рішення. Скасування та оскарження заочного рішення.

Тема 9. Сучасні аспекти наказового провадження

Поняття та особливості наказового провадження. Вимоги за якими може бути виданий судовий наказ. Підсудність. Форма і зміст заяви про видачу судового наказу. Підстави для відмови у прийнятті заяви про видачу судового наказу чи її повернення. Судовий збір за подання заяви про видачу судового наказу. Підстави для відмови у прийнятті заяви про видачу судового наказу. Наслідки повернення заяви або відмови в її прийнятті. Порядок розгляду заяв про видачу судового наказу. Зміст судового наказу. Надіслання боржникові копії судового наказу. Форма і зміст заяви про скасування судового наказу та строки її подання. Розгляд заяви про скасування судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачу. Скасування судового наказу. Заява про скасування судового наказу, її форма та зміст, строки подання. Розгляд заяви про скасування судового наказу.

Тема 10. Окреме провадження в умовах сьогодення

Загальна характеристика окремого провадження в цивільному судочинстві. Поняття окремого провадження. Справи, що розглядаються в порядку окремого провадження. Порядок розгляду справ окремого провадження. Розгляд судом справ про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи. Розгляд судом справ про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності. Розгляд судом справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою. Розгляд судом справ про усиновлення. Розгляд судом справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення. Розгляд судом справ про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі. Розгляд судом справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність. Розгляд судом справ про визнання спадщини відумерлою. Розгляд судом справ про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку. Розгляд судом справ про обов'язкову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу. Розгляд судом справ про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб. Розгляд судом справ про видачу і продовження обмежувального припису.

Тема 11. Апеляційне провадження в умовах сьогодення

Поняття та значення апеляційного провадження. Вимоги до апеляційної скарги та порядок її подання.

Відкриття апеляційного провадження та підготовка розгляду справи апеляційним судом Розгляд справи судом апеляційної інстанції.

Повноваження суду апеляційної інстанції. Ухвали та рішення апеляційного суду.

Тема 12. Касаційне провадження в умовах сьогодення

Поняття та значення касаційного провадження. Вимоги до касаційної скарги та

порядок її подання. Відкриття касаційного провадження та підготовка справи до касаційного розгляду. Розгляд справи судом касаційної інстанції. Повноваження суду касаційної інстанції. Ухвали та рішення суду касаційної інстанції.

Тема 13. Актуальні питання перегляду судових рішень Верховним Судом

Поняття та значення касаційного провадження. Вимоги до касаційної скарги та порядок її подання. Відкриття касаційного провадження та підготовка справи до касаційного розгляду. Розгляд справи судом касаційної інстанції. Повноваження суду касаційної інстанції. Ухвали та рішення суду касаційної інстанції.

Тема 14. Виконавче провадження в умовах сьогодення

Поняття, принципи та значення виконавчого провадження. Звернення судового рішення до виконання. Порядок здійснення виконавчого провадження. Вирішення судом питань, пов'язаних із виконанням судових рішень. Захист прав стягувача, боржника та інших осіб під час здійснення виконавчих дій.

Тема 15. Сучасні питання третейське судочинство

Мета, значення та принципи діяльності третейських судів в Україні. Вимоги та порядок обрання на посаду третейського судді. Порядок розгляду та ухвалення рішень третейським судом. Оскарження рішення третейського суду. Провадження у справах про видачу виконавчих листів на примусове виконання рішень третейських судів.

Рекомендовані джерела і навчальна література:

1. Цивільне право. Загальна частина: навч. посіб. / за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.
2. Цивільне право: особлива частина. Практикум : навч. посіб. / кол. авт.: К.Р. Резворович (заг. ред.), М.П. Юніна, А.С. Ділігул та ін. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2021. 264 с.
3. Цивільне право: навч. практикум / кол. авт. : К.Р. Резворович (заг. ред.), М.П. Юніна, А.С. Ділігул та ін. Дніпро: ДДУВС, 2022. 220 с.
4. Цивільне право України: підручник. 3-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / за ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 2. Особлива. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 948 с.
5. Цивільний процес: навч. посіб. / за заг. ред. проф. К. В. Гусарова. Харків: ТОВ «Оберіг», 2020. 229 с. URL: <https://nlu.edu.ua/depart/kafedra-czyvilnogo-proczesu/>.
6. Цивільний процес: навч. посіб. / за заг. ред. проф. В. А. Кройтора ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022. 336 с.
7. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 412 с.
8. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина): підруч. / за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 240 с.

Методи викладання, навчання:

Лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання);

Семінарські, практичні заняття (публічне обговорення питань тем курсу, дискусії, виконання ситуаційних вправ, участь у діловій грі та ін.);

Самостійне навчання (виконання завдань самостійної роботи (СРС), індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ): контрольна робота, підготовка тез доповіді на наукову конференцію з публікацією).

Форми контролю успішності навчання:

Контрольні заходи з перевірки успішності засвоєння навчального матеріалу з дисципліни включають: поточний контроль, виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ), підсумковий контроль (залік).

Поточний контроль має на меті перевірку виконання завдань як аудиторної, так і самостійної роботи студентів та може проводитися в таких формах:

- оцінювання підготовлених виступів, доповідей з тематики семінарських занять;
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на семінарських заняттях;
- виконання контрольної роботи;
- тестування з засвоєння окремих тем курсу;
- перевірка виконання завдань СРС.

Контроль виконання *ІНДЗ* здійснюється у формі перевірки підготовлених тез та їх наступної публікації як умова апробації результатів власного магістерського дослідження.

При проведенні рубіжних контролів після вивчення кількох тем курсу у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в бібліотеці електронних курсів системи дистанційного навчання СУРА для перевірки знань здобувачів вищої освіти.

Система оцінювання результатів навчання:

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачі вищої освіти, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Підсумкова оцінка (залік) виставляється на підставі суми накопичених балів здобувачем вищої освіти, отриманих у ході поточного, рубіжного контролів, виконання ІНДЗ.

Схема розподілу балів:

50 балів (поточний контроль)	10 балів (контроль виконання ІНДЗ)	40 балів (рубіжний контроль)
---------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

30 балів (поточний контроль)	5 балів (контроль виконання ІНДЗ)	25 балів (рубіжний контроль)
---------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------

Шкала оцінювання результатів навчання:

Загальна семестрова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться у національну шкалу відповідно до таблиці:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії і порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час усіх видів контролю здійснюється відповідно до затверджено в університеті «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень з навчальних дисциплін здобувачів вищої освіти» (URL : <https://www.suem.edu.ua/normatyvni-dokumeny>).

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності студенти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перегляд новин на Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Цивільне право та процес: теорія і практика та актуальні питання».

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність здобувача вищої освіти на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів вищої освіти і поліпшенню іміджу університету (факультету).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі вищої освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач вищої освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогалину, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо студент не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту освітніх програм (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання), яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри публічного та приватного права, протокол від «12» лютого 2024 р. № 20.

Завідувач кафедри

Людмила КУЗНЕЦОВА